

Kochaj i chroni przed pasożytami

Sponsorzy:

Pasożyty psów i kotów zagrożeniem dla ludzi Jak chronić siebie i swoje zwierzę?

Na zdrowiu naszych pupili powinno nam zależeć nie tylko ze względu na ich dobro, ale także bezpieczeństwo nasze, a przede wszystkim naszych dzieci. Zagrożeniem dla zdrowia psów i kotów są pasożyty wewnętrzne, wśród których znajdują się gatunki będące również przyczyną chorób inwazyjnych u ludzi oraz pasożyty zewnętrzne, które mogą przenosić groźne dla człowieka choroby zakaźne.

Hasła Stowarzyszenia ESCCAP Polska* skierowane do właścicieli zwierząt: „Kochaj i chroni przed pasożytami” oraz „Kochaj, dbaj, odrobaczaj” wskazują właściwy kierunek działania - po pierwsze zapobiegaj, a gdy to konieczne, zwróć się o poradę i pomoc do lekarza weterynarii.

Zdrowy, zadbany pies i kot odpłaci nam dobrym samopoczuciem i humorem, a my nie będziemy się obawiali, że mając z nim bliski kontakt dzieci mogą być zagrożone.

Jakie zagrożenia czyhają na nasze zwierzęta?

Wszystkie psy i koty - młode i stare, przebywające na zewnątrz i w domu - mogą zarażać się pasożytami. Stopień ryzyka zarażenia zależy od kondycji zdrowotnej zwierzęcia, jego wieku, warunków utrzymania i sposobu karmienia.

Pasożyty wewnętrzne

Szczenięta już w życiu płodowym zarażają się glistą wskutek przenikania stadiów larwalnych przez łożysko od suki. Kocięta rodzą się wolne od glist, natomiast zarażają się w okresie karmienia przez matkę, za pośrednictwem larw obecnych w mleku kotki. Przekazywanie larw przez suki i kotki jest przyczyną powszechnego zarażenia szczeniąt i kociąt glistami. W późniejszym wieku istnieje niebezpieczeństwo zarażenia się psów i kotów za pośrednictwem form inwazyjnych znajdujących się w glebie (jaja glist, włosogłówek, tęgoryjców). Stadia larwalne pasożytów mogą znajdować się w surowym mięsie (cysty toksoplazm, głównie w wieprzowinie) lub w tkankach drobnych zwierząt (gryzoni, ptaków) będących łupem psów i kotów (larwy glist, cysty toksoplazm).

Przenoszenie pasożytów wewnętrznych ze zwierząt na człowieka

Niektóre gatunki tasiemców (tasiemiec bąblowcowy jedno- i wielojamowy) oraz nicieni (glista psia i kocia, tęgoryjce) występujących u psowatych i kotowatych mogą być przyczyną poważnych chorób u ludzi (torbiele bąblowcowe, alweokokoza, toksokaroza trzewna lub oczna, zespół larwy wędrującej).

Pasożyty zewnętrzne (stawonogi: kleszcze, świerzbowce, nużeńce oraz owady: pchły, meszki, muchówki, wszy i wszóły) mogą występować u zwierząt powszechnie, często są przenosicielami (wektorami) chorób zakaźnych i pasożytniczych, także tych groźnych dla człowieka. Pasożyty zewnętrzne mogą być także przyczyną inwazji pasożytów wewnętrznych u zwierząt. Przykładem są pchły, które mogą przenosić stadia larwalne psiego i kociego tasiemca.

Zarażenia niektórymi z pasożytów zewnętrznych, kiedyś typowe dla strefy klimatu śródziemnomorskiego są coraz częściej obserwowane w naszej strefie klimatycznej. Do zachorowań zwierząt dochodzi w czasie podróży z właścicielami po kontynencie europejskim. W Polsce pojawiły się wcześniej nie notowane choroby inwazyjne, które stanowią zagrożenie dla ludzi i zwierząt, np. rodzime przypadki dirofilariozy - inwazji nicienia skórniego *Dirofilaria repens* przenieszonego przez komary.

Niebezpieczne kleszcze

W ostatnich latach obserwuje się znacznie wydłużony okres aktywności kleszczy, które mogą atakować psy i koty przez cały rok. Spotyka się je nawet w środku zimy (zwykle po krótkotrwałym ociepleniu). Te krwiopijne pajęczaki przenoszą wiele patogenów wywołujących choroby niebezpieczne dla ludzi i zwierząt (choroby odkleszczowe). Są to m. in. krętki *Borrelia burgdorferi* będące przyczyną boreliozy, wirusy odkleszczowego zapalenia mózgu, czy pierwotniaki *Babesia canis* będące przyczyną babeszjozy psów.

Pamiętajmy o tym, że kleszcze czyhają na krzewach i roślinach do wysokości 1 metra. Nie jest prawdą, że „skaczą” na nas z wysokości. Fakt znajdowania kleszczy pod ubraniem w górnych partiach ciała wynika z kilkugodzinnych wędrówek tych pajęczaków po ciele człowieka w poszukiwaniu dogodnego miejsca do wczepienia się w skórę.

Po powrocie ze spaceru w miejscach, w których spotyka się kleszcze (las, łąka, park) obejrzyjmy starannie całe swoje ciało, dokładnie przejrzyjmy sierść i skórę zwierzęcia.

Jak należy chronić zwierzęta przed pasożytami?

Zwalczanie pasożytów wewnętrznych (odrobaczanie)

W celu ustalenia, czy psy lub koty są zarażone nicieniami lub tasiemcami niezbędne jest wykonanie badań kału na obecność wydalanych postaci pasożytów (jaj, onkosfer). Ważne jest, aby badania próbek kału przeprowadzane były systematycznie, przed zalecanymi zabiegami odrobaczania. Prawdopodobieństwo zarażenia danego zwierzęcia pasożytami wewnętrznymi, a tym samym częstość poddawania go kuracji odrobaczania ocenia lekarz weterynarii. Ocenę opiera na informacjach z wywiadu (dostęp zwierzęcia do wybiegu, kontakt z osobnikami tego samego gatunku, polowanie na gryzonię / inne zwierzęta, karmienie surowym mięsem lub podrobami). W przypadku braku możliwości określenia ryzyka zarażenia zalecane jest przeprowadzanie odrobaczania czterokrotnie w ciągu roku.

W szczególnych przypadkach - w sytuacji wysokiego ryzyka zarażenia zwierząt i bliskiego kontaktu zwierząt z małymi dziećmi wskazane jest podawanie preparatów przeciwko glistom co 4 tygodnie, gdyż dzięki temu można uniknąć wydalania przez psy i koty jaj glist, które w stadium inwazyjnym stanowią zagrożenie dla człowieka toksokarozą.

Ochrona zwierząt przed pasożytami zewnętrznymi

Podstawowa zasada: zaleca się profilaktyczne zabezpieczenie zwierzęcia przed kontaktem z pasożytami zewnętrznymi. Najwłaściwszy preparat zaleci lekarz weterynarii. Dla uzyskania pełnej i trwałej ochrony zaleca się stosować leki przez 12 miesięcy w roku.

W przypadku podróżowania ze zwierzęciem, dla uzyskania pełnej ochrony na czas wyjazdu zaleca się odpowiednio wczesne zastosowanie preparatu (co najmniej na kilka tygodni przed podróżą). Zwalczanie pasożytów zewnętrznych (pchły, wszoły) zapobiega inwazji niektórych pasożytów wewnętrznych (tasiemiec psi).

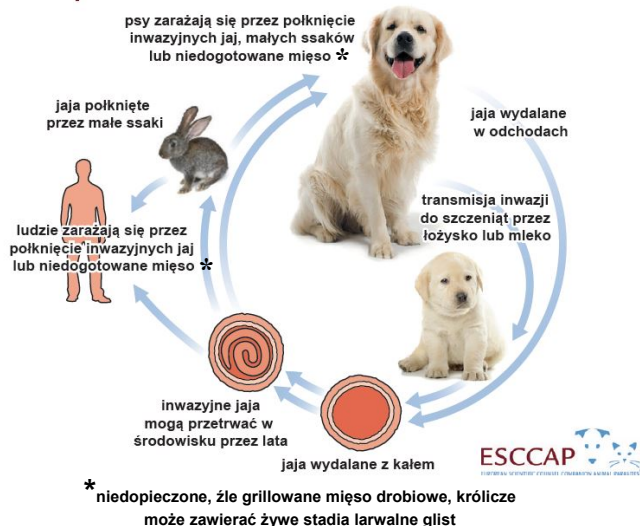
Sprzątanie psich i kocich odchodów – nie tylko estetyka

Działanie to ma przede wszystkim uzasadnienie epidemiologiczne. Wydalone z kałem jaja glist w ciągu 2-3 tygodni stają się inwazyjne (rozwój larwy w jajach) i zachowują w środowisku zewnętrznym zdolność do zarażenia przez wiele miesięcy. To samo dotyczy niebezpiecznej dla zwierząt włośogłówki psiej. Usuwanie odchodów umożliwia więc utrzymanie czystości środowiska, w którym żyjemy. Pamiętajmy o tym, że nie ma żadnych środków chemicznych, które umożliwiłyby skuteczną dezynfekcję podłoża zanieczyszczonego jajami pasożytów. Dlatego tak ważne jest sprzątanie zwierzęcych odchodów zarówno z przestrzeni publicznych, jak i obszaru własnej posesji (otoczenie domu, przydomowy ogródek, działka).

Tereny rekreacyjne dla dzieci wymagające specjalnej dbałości. Pasożytami odzwierzęcymi mogą zarażać się ludzie niezależnie od wieku, jednak to dzieci są najbardziej narażone, ze względu na brak właściwych nawyków higienicznych i niedojrzałość układu obronnego. U dzieci może więc dochodzić do częstszych przypadków zarażeń pasożytami oraz cięższego przebiegu chorób odzwierzęcych, niż ma to miejsce w przypadku dorosłych. Z tego względu bardzo ważne jest dbanie o wysoki standard sanitarny terenów rekreacyjnych dla dzieci (piaskownice, place zabaw). Pamiętajmy o bezwzględny zakazie wprowadzania na te tereny psów i kotów oraz dokładnym zamykaniu furtek. W czasie zabawy dzieci nie powinny samodzielnie spożywać pokarmów i pić napojów, jeśli nie mamy możliwości umycia im rąk i buzi z wykorzystaniem bieżącej wody. Użycie nawilżanych chusteczek higienicznych nie wystarcza do dokładnego umycia rąk zabrudzonych długotrwałą zabawą w piasku lub ziemi.

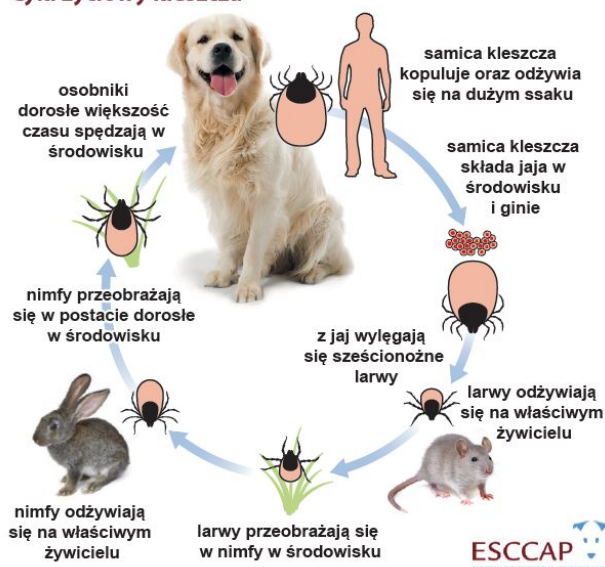
*Stowarzyszenie Polska Rada Konsultacyjna ds. Parazytów Zwierząt Towarzyszących - ESCCAP Polska jest oddziałem europejskiej organizacji ESCCAP (European Scientific Counsel Companion Animal Parasites). Członkowie ESCCAP Polska to lekarze weterynarii specjalizujący się w parazytologii oraz lekarze medycyny - specjaliści chorób zakaźnych i pasożytniczych. Celem działań Stowarzyszenia jest propagowanie wśród lekarzy weterynarii, lekarzy medycyny oraz właścicieli zwierząt prawidłowych zasad zapobiegania chorobom pasożytniczym (parazytozom) u ludzi i zwierząt, a także zasad i programów zwalczania pasożytów u zwierząt towarzyszących, tj. psów i kotów. Szczegółowe informacje na temat zagrożeń pasożytniczych dla zwierząt znajdują się na stronie internetowej www.esccap.pl

Glista psia *Toxocara canis*

Cykl rozwojowy glisty psiej. Po przypadkowym połknięciu przez człowieka inwazyjnych jaj (lub larw w mięsie*), wylęgnięte stadia larwalne migrują do tkanek i narządów wywołując toksokarozę trzewną lub oczną. Analogiczne zagrożenie dla ludzi stanowią znajdujące się w środowisku zewnętrznym inwazyjne jaja glisty kociej (*Toxocara cati*).

Cykl życiowy kleszcza

Cykl rozwojowy kleszcza trzyżywieliowego trwa od roku do nawet trzech lat. Do takich kleszczy należą najczęściej spotykane w Polsce: *Ixodes ricinus* (kleszcż pospolity) - wektor wirusa odkleszczowego zapalenia mózgu i krętków *Borrelia* oraz *Dermacentor reticulatus* (kleszcż łąkowy) - przenosić pierwotniaka *Babesia canis* u psów.

